

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Zel laudabil.

Sântem veseli, și cu noi fiecare Român de bine care urmărește mersul lucrurilor în părțile noastre, când vedem, că în mijlocul lăncezelei de neînțeles ce pare a fi cuprins viața noastră publică, nouă ne este totuși dat, ca aproape săptămână de săptămână să putem scoate la iveală câte-un lucru frumos, câte-un îmbucurător *semn de viață* la Români din Comitatul nostru!

Ca un astfel de semn îmbucurător punem sub ochii cetitorilor noștri și scrisoarea de mai jos, pe care secretarul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei”, dl Dr. *Silviu Moldovan*, a primit-o de curând.

Eată scrisoarea:

Gurasada, Martie 1897.

Domnule Secretar!

Văzând eu la adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei” ținută la 14 Februarie a. c. n. în Deva, cât de frumos le-a stat stimatelor doamne din Hunedoara, care au luat parte în număr mai trumos la adunare, eară din jinutul nostru m'am văzut singură, mi-am pus în gând să rog cu stăruință și pe damele noastre de pe aici să se înscrie de membre și să se însușească pentru mărețul scop al Reuniunii.

Mi-am făcut o listă pentru înscrierea de membri, și cu multă bucurie vă vestesc că am isbitit frumos cu dorința mea. Am fost plăcut surprinsă de bunăvoința și preveniența cu care m'au primit damele la cari m'am adresat.

S'au înscris: membră fundatoare cu 10 fl. doamna *Victoria Leșnican* din Dobra; membre ordinare pe vieață cu câte 5 fl. doamnele: *Elisaveta Petrovici, Lucreția Cristea, Maria*

Amușuța, Maria Țig, Lucreția Oprean, Berta Moșșescu, toate din Dobra, și doamna *Ana Petrovici* din Zam.

Suma de 45 fl. incursă din aceste înscrieri am trimis-o doamnei *cassieră* a Reuniunii.

Tot atunci am trimis și suma de 7 fl. 50 cr. pe care i-am adunat cu lista de contribuiri nr. 152. ce mi-s'a trimis mie, în urma apelului dat de D-voastră, și anume dela: *Regina Dragomir* 1 fl., *Emilia Iacob* 50 cr., *Romul Iacob* 30 cr., *Aurelia Luch* 1 fl., *Valeria Luch* 50 cr., *Ioanichiu Luch* 50 cr., *Ioan Olariu* 50 cr., *Matilda Jujan* 50 cr., *Petru Jujan* 50 cr., *Arița Stanca* 50 cr., *Ioan Haida* 20 cr., *Valeriu Iacob* 50 cr., *Longin Popa* 50 cr., *N. N.* 30 cr., *Mihaila Dragomir* 50 cr.

Vă rog, dle secretar, a publica, spre onoarea lor, numele noilor membre și ale binevoitorilor contribuenți și contribuente în „*Revista Orăștiei*”.

Regina Dragomir.

Scrisoarea aceasta n'are lipsă de mult comentariu. Noi publicându-o cu multă plăcere, nu putem decât să aducem laude stimabilei d-ne *Regina Dragomir* pentru frumosul zel ce a arătat întru spriginirea unei „Reuniuni” cu nobilă menire în mijlocul nostru.

În același timp avem măgulitoarea speranță, că doamnele și domnișoarele române din alte părți, din orașe și din sate, din întreg comitatul, își vor ținea de mândrie a lor, a se arăta nu mai puțin înțelegetoare și însușeșite pentru acest lucru, și că în curând vom avea prilegiu să scoatem la iveală o frumoasă întrecere întru a câștiga membre și ajutoare pe seama numitei „Reuniuni”.

Dorim să nu ne înșelăm în speranța noastră aceasta!

Un răspuns.

Un neguțător român din *Petroșeni*, trimite redactorului răspunzător al foii noastre următoarea scrisoare:

Petroșeni, 20 Martie 1897.

On. Dle Redactor,

Cu respect vă rog să aveți bunățate a-mi da o îndrumare în următoarea cauză:

Înainte cu 20 de ani a venit aici în *Petroșeni* mama-mea, și a purtat nițel negoț; la 1894 răposând, am venit eu în locul ei și țin prăvălie proprie. Săptămâna trecută mi-am pus la prăvălie o firmă (tablă) cu numele meu, cu toate că e scrisă cam rău („*Moldovă Ioann*” în loc de *Ioan Moldovian*). Joi seara trecând pe aici un scriitor dela *Pretură*, îmi zice: „*Nu ești ertat firma ala rumunești, numa ungurește!*”

Cu toate că știu că nu sânt dator să o scriu ungurește, cer și părerea d-voastră, că ce să fac cu firma? Sânt silit să o împrotocoloz sau nu, și să ascult de „*Nu ești ertat*” ori nu?

Ioan Moldovian,
neguțător.

Răspunsul nostru e scurt: *Provocarea scriitorului scriitorului de la Pretură e o scofală proastă, crezând că d-ta ești un fricos ce o să tremuri îndată și o să-ți ungurisezi numele!*

Drept să-ți ceară schimbarea, nu are deloc!

Cel mai cuminte lucru e, să-ți înaintezi la tribunal rugare pentru împrotocolarea firmei, unde îți vei scrie numele de tot corect, *Ioan Moldovian* ori *Moldovan* cum va fi în matricula botezaților, și atunci tot așa ai să-ți faci și tabla de firmă, în care apoi nu e iertat să mai fie schimbată nici o literă, ori de scrii la Ungur, ori la Neamț ori la Englez! Subscrierea trebuie să fie

totdeauna întocmai precum ai împrotocolat-o.

Tribunalul nu-ți face nici o greutăate. Ia rugarea la cunoștință și d-ta ai pace.

Treburi bisericesti.

— *Tractul protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei* —
(Urmare).

Numărul parochilor.

În timpul de față sânt în funcțiune 26 parochi, un administrator parochial și 3 capelani. Cu totul dar' 30 persoane fungente în clerul tractual, pe când 3 parochii sânt vacante: *Gelmar, Bucium* și *Dencul-mic*, dintre cari *Buciumul* se va întregi în anul acesta pe cale extraordinară, prin candidatul ales *Ioan Olariu*, acum cleric în *Sibiu*.

Învățământul.

Învățământul în școlile populare din tract este încredințat alor 25 puteri didactice, bine pregătite și în parte și definitiv așezate.

Soartea învățătorilor s'a mai îmbunătățit încă prin sistemizarea salariilor, dar' cu toate acestea și în acest tract avem mult de luptat cu prejudițiile (năvăririle, deprinderile) rele ale poporului, cu încassarea neregulată a și chiar și cu zidurile de școală, încă necorespuzătoare. Mai e aici mult, foarte mult de făcut!

Din lipsa de învățători calificați, s'au susținut și instituit, cu încuviințarea autorității superioare, pe lângă cei 25 învățători calificați, și 10 fără calificare prescrisă, și anume în *Acmar, Dencul-mare, Dencul-mic, Tămășasa, Pișchinți, Serecseu, Ludești, Măgura, Gelmariu, Mărtinești*.

Mi-am dat multă silință ca să câștig puteri bune și să sporesc numărul învățătorilor definitivi și calificați, cu aceasta însă am isbitit numai în *Căstău, Vinerea, Romos, Binținț, ear' celelalte vacanțe* au rămas cu învățători provizori, deși unii deplin calificați.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Târziu toamna...

Vântul suflă tare
Cerul e noros,
Frunza de pe ramuri
Cade, slabă, jos.

Tristă se desparte,
Și cu-adânci suspine
Zice-adio crengii
Ce goală rămâne.

Albi, ușori prin aer
Fulgii schinteează
Pogorînd spre dînsa
De-o înmormentează;

Ear' crengile în vânturi
Sună vuet mare
Pentru mișcătoarea
Lor înmormentare...

(Câmpul-Pâni).

Minerva.

Luna plină

de Guy de Maupassant.

Își merita numele războinic, abatele de *Marignan*. Era un popă înalt și uscățiv, fanatic, exaltat, dar' cinstit. Toate credințele lui erau statornice; nici-odată nu stătea la îndoială. Își închipuia sincer că cunoaște pe Dumnezeu, că-i pătrunde voința și gândul.

Când se plimba cu pași mari în alea căsuței sale țărănești, câte-odată se ridica o întrebare în sufletul lui: „De ce a făcut Dumnezeu asta?” Și cerceta cu stăruință, punându-se în gând în locul lui D-zeu; și mai totdeauna găsea răspuns. Nu era el omul care, într'un avânt de umilință evlavioasă, se fi șoptit vr'odată: „Doamne, nepătrunse sânt căile tale!” Dimpotrivă, dînsul se gândea: „Sânt slujitorul Domnului, trebuie să știu motivele faptelor lui, și să le ghicesc dacă nu le știu.”

În natură toate îi păreau create cu o logică absolută și admirabilă. La fiecare „pentru ce” răspundea câte un „pentru-că”. Dumnezeu a făcut zorile ca să înveselească deșteptarea, zilele ca să coacă holdele, ploile ca să le ude, serile ca să ne pregătească la somn și nopțile întunecoase ca să dormim.

Cele patru timpuri ale anului răspundeau foarte bine la toate nevoile agriculturii; și pentru nici-odată nu i-ar fi venit în gând că firea n'are intenții și că dimpotrivă, toate câte trăesc s'au supus neînduplecatelor necesități ale vremurilor, climei și materiei.

Dar' pe femeie o ura, o ura fără voe, o desprețuia instinctiv. Adesea repeta cuvântul lui *Christos*: „Femeie, ce legătură e între noi?” și adăoga: „S'ar părea că însuși D-zeu e nemulțumit de făptura asta”. Pertru dînsul, femeia era ispititoare care vrăjise pe cel dintâi bărbat și care-și continua opera blăstemată, ființă slabă, primejdioasă, care te turbură într'un chip nepriceput. Și mai mult încă de cât trupului de pierzare, ura — sufletul ei iubitor.

Adesea se simțise îmbrățișat de dragostea femeii și, deși se știa neînvinș, îl înfuria nevoia asta de a iubi care vibrează totdeauna într'însa.

După părerea lui, D-zeu crease femeia numai ca să fie bărbatului ispită și încercare. Trebuie să te apropii de dînsa numai cu infinite precauțiuni și cu teamă de vr'o cursă. În adevăr femeia, cu brațele întinse și cu buzele deschise spre bărbat, par'că e o adevărată cursă.

Popa *Marignan* era mai indulgent numai cu maicele pe cari jurământul le-a făcut puțin primejdioase; dar' și cu ele se purta încruntat, fiindcă în adâncul inimii lor încătușate, umile, simția vie încă, vecinica dragoste care venia și spre el, măcar că era preot.

O simțea în privirile lor mai umede de evlavie de cât ale călugărilor, în extazul lor, în aventurile lor de dragoste cătră *Crist* cari îl indignau, fiindcă e dragoste de femeie, trupească; o simțea în chiar supunerea lor, în blândețea glasului lor, în ochii lor plecați, în

lacrimile lor resemnate când le dojenia cu asprime.

Și, când eșia pe poarta mănăstirii de maice, scuturarea anterioară și pleca cu pași mari ca-și-cum ar fi fugit de primejdie.

*

Abatele *Marignan* avea o nepoată, care trăia cu mamă-sa într'o căsuță din apropiere.

Popa încăpăținat stăruia s'o facă soră de caritate.

Era nostimă, ușuratecă și glumeață. Când popa îi ținea predici, dînsa rîdea și când se supăra pe dînsa, îl îmbrățișa, strîngându-l cu foc la sin, pe când el căuta fără voe să se smulgă din această îmbrățișare, care-l făcea totuși să guste o bucurie dulce, trezind în adâncul inimii lui senzația de paternitate ce doarme în fiecare bărbat.

Adesea mergând lângă dînsa pe cărările câmpului, îi vorbia de D-zeu, de D-zeul lui. Ea nu prea îl asculta: ea privia cerul, ierburile, florile și în ochii-i se vedea cât e de fericită că trăește. Câte-odată se repezia să prindă vre-o sburătoare și când o aducea preotului, striga cu entuziasm: „ci privește, unchiule, ce drăguță e, îmi vine s'o sărut”. Și pornirea asta de a săruta gândacii și fluturii, neliniștia, irita, revolta pe preot, care și într'însa vedea dragostea ce încolțește mereu în inima femeii și nu se poate desrădăcina dintr'însa.

Intr'o zi nevasta dascălului, care îngrija de gospodăria abatelui *Marignan*, îi spuse pe înconjuratele că nepoată-sa are ibovnic.

Răul îl află eu în aceea, că nu e sucreștință, nu avem tineri cari se pregătesc pentru cariera învățătorescă și chiar în acest tract e lipsa mai simțită, căci prea e mare numărul învățătorilor instituiți — provisor.

Edificiile școlare.

Privitor la edificiile de școală, sunt în plăcuta poziție a v. vestii, că în anii 1895—6 s'au făcut unele îmbunătățiri, și anume s'a edificat și adaptat școala din *Romoșel*, s'a edificat asilul pentru copii în *Orăștie*, s'a cumpărat și adaptat școala din *Orăștioara-de-jos*, s'a cumpărat și adaptat o casă pentru școală în *Simeria*, s'a înaintat un plan pentru adaptarea școlii din *Turdaș*, care în scopul acesta a și primit un ajutor de 100 fl. din fundațiunea tericului Șaguna, precum a primit și școala din *Romoșel* din aceeași fundațiune 200 fl., ear' pentru ajutoare nouă sunt înaintate cele din *Orăștioara-de-jos* și din *Romos*.

Tot în decursul anului s'a aprobat planul pentru zidirea unei școlii în *Pișchinț*, ba s'a dat și lucrarea în întreprindere măiestrului N. Părău de aici, și și contractul de lucru e aprobat, dar' *poporeni*, puși la cale știe *D-zeu de cine*, nu vor să zidească școală pe locul bisericii lângă biserică, ci vor cu ori-ce preț să o zidească pe un loc comunal, unde noi nu ne putem da învoirea până-ce locul nu e scris în cartea funduară pe numele bisericii. Ca să se poată face aceasta, e de lipsă bunăvoința organelor administrative și hărnicia organelor din parohie. Amândurora însă se pare că le lipsesc, și așa nu vom avea în curând școală în *Pișchinț*, cu toate că planul e aprobat și lucrările pregătitoare sunt în ordine. S'au luat dispozițiuni și în *Orăștioara-de-sus* ca să se adapteze școala în mod corespunzător.

Dar' ca să se facă acestea toate, e neapărat ca tractul să-și aibă pe conducătorul seu aici. (Va urma).

Cearța pentru Creta.

22 Martie. Foile oficioase ale tuturor Puterilor au publicat hotărîrea de blocare (inchidere) a porturilor Cretei. Duminecă la 8 dimineața s'a și început blocarea: 110 corăbii de războiu europene încungiuară insula, și mai ales corăbii de prima clasă. Ținuta lor astfel e foarte pacinică. Deodată cu blocarea însă, admiralii au decretat și încetarea puterii turcești asupra insulei!

Până acum la hotarele Greciei, Turcii au 80.000 de soldați, Grecii 25.000.

Se vestește că *intâia încăierare a și avut loc!* În luptă Grecii au pierdut 73 de oameni, Turcii 45.

Din Londra se vestește, că cercurile diplomatice privesc cu multă temere la viitor.

23 Martie. Din Canea se telegrafează, că blocarea Cretei a fost publicată peste tot

locul. Cei de pe insulă pot acum face ce vreau între sine, dar' ajutor nu mai pot primi nici Grecii nici Turcii. Colonelul Vassos, comandantul armatei grecești pe Creta, dacă nu va fi rechemat acasă, în curând o să înceapă a simți lipsa hranei pentru trupele sale.

În sinul sudaic a sosit o corabie cu 600 soldați francezi.

24 Martie. Din pricina unei furtuni grozave, trupele franceze numai mâne vor putea fi trecute pe uscat (pe insulă).

Grecia a îmbiat Turciei, ca pentru a pune capăt ori-cărei certe și unui războiu ce se costă pe amândouă țările prea mult, să-și vândă pe bani Creta, că i-o plătește în 24 de ore, numai să ajungă odată la capăt cu o pricină ce acum de sute de ani le neliniștește pe amândouă.

Puterile s'au pus acum pe alte »sfaturi«. Cum ar putea oare împedea izbucnirea războiului între cele două țeri?

În aceeași vreme în lăuntru insulei, vărșarea de sânge nu încetează. Unde numai se întâlnesc cetele creștine cu cele turcești, se încăieră și se măcelăresc în chipul cel mai crud!

25 Martie. Până acum 51 de trenuri cu soldați Turci au ajuns Soloniki. Sunt acolo adunate deja 62 batalioane de redifi.

Cum Creta e încungiuară și colonelul grec Vassos nu mai poate avea legătură su Grecia, el trimite acum știri acasă, și primește de acasă îndrumări, prin *posta de porumbei*. De Duminecă începând, zi de zi zboară porumbi învățați la asta, din Creta spre Grecia cu mici scrisori.

26 Martie. Ambasadorul rusesc Onu a predat reginei grecești Olga o scrisoare a Țarului, cu care e rudă de-aproape, și în scrisoare erau 50.000 ruble ca ajutor pentru creștinii refugiați din Creta și pe care Grecia li hrănește. Se spune că în scrisoare ar sta, că Regele Greciei și Grecia se nu aibă teamă că li-se va întâmpla vre-un rău.

„Crișana“.

Din Zarand, 23 Martie 1897.

Domnule Redactor,

stitele noastre de credit și economii „Crișana“ din Brad cuprinde un loc de frunte. Din raportul ce las să urmeze despre adunarea sa generală dela 21 l. c. se va vedea aceasta pe deplin.

Membrii s'au adunat în număr frumos, rămânând din 452 părți fundamentale abia vreo 50 nerepresentate. În vorbirea sa de deschidere, președintele accentuează încrederea, ce în interval atât de scurt societatea și-a asigurat-o publicului, progresul sigur și repede în toate ramurile lucrării sale, și sporierea îmbucurătoare a averii sale. Se purcede apoi la dezbaterile singuraticelor obiecte dela ordinea zilei.

Din bilanțul pe anul 1896 (și 6-lea an de gestiune) se vede că capitalul social a fost 22.600 fl., fondul de rezervă 10.253 fl. 13 cr., depunerile spre fructificare 153.974 fl. 16 cr.

O fugitivă asemănare cu anii de mai înainte ne va arăta progresul repede al acestei societăți. Așa:

	la finea 1894	anul 1895	anul 1896
Depunerile fl.	71.424.32	104.513.58	153.974.16
Fond. de res. fl.	3639.04	6284.12	10.253.13
Profitul fl.	4780.12	7502.28	9398.76
Mișc. cassei fl.	190.699.79	236.114.67	374.122.66

Din raportul consiliului administrativ și al comitetului de supraveghere s'a văzut că toate lucrările societății au decurs în ordine. Amândouă rapoartele au fost aprobate și primite dimpreună cu toate propunerile direcțiunii.

Impărțirea profitului curat s'a făcut în următorul chip:

1. Fondului de rezervă, interesele de 8% 820 fl. 25 cr.
2. Fondului de rezervă cuota statutară 10%: 857 fl. 85.
3. Membrilor interese și dividendă după părțile fundamentale, 6 fl. după o parte de 50 fl.: 2600 fl.
4. Remunerațiuni (tantieme) 841 fl. 89 cr.

Spre scopuri de binefacere peste tot 1210 fl. și anume:

- a) Gimnasiului român gr.-or. din Brad 500 fl.
- b) Bisericii gr.-or. din Brad pentru școală 200 fl.
- c) Fondului protopresbiteral al Zarandului 300 fl.
- d) Ajutoare elevilor săraci și buni dela gimnasiul român din Brad 100 fl.
- e) Pentru recușite pe seama școlilor lipsite din protopresbiteratul Zarand 50 fl.
- f) Să pune la dispoziția direcțiunii pentru scopuri filantropice, unde va afla de lipsă, suma de 60 fl.

6. Dotațiune extraordinară fondului de rezervă 3068 fl. 77 cr.

Fondul de rezervă în modul acesta a crescut la 15.000 fl.

Prețul unei părți fundamentale pentru membrii, ce vor intra în 1897 s'a statorit cu 80 fl. (50 fl. valoarea nominală și 30 fl. participarea la fondul de rezervă).

Cum vedem pentru scopuri de binefacere s'a dat 12.87% din venitul curat și tot cam același procent și în a. trecut 1895.

Aceste cifre vorbesc destul de lămurit. Puține bănci române sunt cari, cu un capital social așa modest, în vreme atât de scurtă, se-și câștigă atâta încredere și se realizeze de un procent așa mare pentru scopuri de binefacere.

La tot cazul meritul principal e al administrației conștiențioase a Societății.

Oficialii, membrii consiliului administrativ și ai comisiunii de supraveghere s'au reales tot cei din periodul trecut.

Adunarea decurgea în perfectă armonie, dacă cela, »care n ori-ce parte-a lumii, e a fost tot neîmpăcat« nu venia să-și mai verse din focul, ce-l arde, de când n'a mai fost ales oficial, împroșcând pe toți. Pretext a aflat la remunerațiuni, cari după el ar fi »prea mari«. Cum adevăd întreaga tantiemă de 841 fl. dintr'un venit aproape 10.000 fl. pentru toți funcționarii: 6 oficiali (a căror salarii au fost câte 100 fl., 200 fl. și directorul 500 fl.), 11 membri ai consiliului și 3 membri ai comisiunii de supraveghere, să fie prea mult?

Și o îndoeală, o neliniște nelămurită îl năpădia; simția cum se naște într'insul una din acele întrebări, pe cari și-le puneă câte-odată.

De ce făcuse D-zeu asta? Deoarece-ce noaptea e menită somnului, odichnei, uitării, de ce D-zeu a făcut-o mai fermecătoare ca ziua, mai dulce de cât zorile și de cât seara, și de ce e luna mai poetică de cât soarele și atât de discretă, că par'că e menită a lumina niște lucruri prea delicate și tainice pentru lumina mare a zilei; de ce vine luna să facă întunerecul atât de străveziu?

De ce cea mai măiastră dintre paserile cântătoare nu se odichnește și ea ca și celelalte, ci cântă în umbra misterioasă?

La ce acest vâl diafan aruncat asupra lumii?

De ce se n'fioară inima, de ce sufletul e mișcat, de ce lăncezește trupul?

La ce această desfășurare de farmece pe care oamenii nu o ved, deoarece-ce sunt culcați? Pentru cine această privești sublimă, acest belșug de poezie căzută din cer pe pământ?

Dar' în vale la marginea livezei, sub bolta arborilor muiați în brumă sclipitoare, se iviră două umbre mergând alături.

Bărbatul era mai înalt și-și ținea prietena cuprinsă pe după gât, ear' din când în când, o săruta pe frunte. Ei însuflețit peisajul mort, care-i împrejmuia ca un pervaz dumnezeesc făcut anume pentru dinșii. Păreau amândoi o singură ființă, ființa căreia li era menită noaptea asta liniștită și tăcută; și veniau spre

Nu știu cum, că nu l'a spriginit nici chiar so-cru-său... Cruntă ironie! Om bogat de »nu schimbă cu nime« se n'abă, de teama sărăciei, de loc, tăria convingerilor (?) proprii (?) pe care se le arate în consiliu, ce să clătina rău sub el?

Mai era unul, care se părea a consimți cu »vorbitorul«, dar' neștiind ce să zică, brodia numai de »turnul lui Eifel.«

Am avea noi aici mai mare liniște, dacă am fi mai energici și dacă cei puși în frunte n'ar fi de o atât de extremă indulgență.

E nobilă calitate indulgența, dar' față cu oameni, cari au trecut de mult hotarele ome-niei, în afaceri publice »indulgența« și »considerațiunile«, sunt adese de dat la o parte.

De încheere, d-le redactor, țin să vă comunic, că pentru »Zarandeană«, ce se va înființa în Băița încă se arată interes îmbucurător. Abia sau pornit listele de subscriere și aproape pentru 150 acțiuni s'au făcut subscrieri! Sunt multe cuvintele, pentru cari »Zarandeană« trebuie spriginită.

Un membru.

În chestie personală.

Mă ved silit a reveni azi asupra unei chestii, care pentru cetitorii »Revistei« e altfel demult lămurită întrucât mă privește pe mine. E vorba de fondul pentru monumentul lui *Avram Iancu*. Se știe istoria lui: Pornindu-se colecta, comitetul național, în o sedință prezidată de dl Dr. I. Rațiu, în Martie 1894, a luat cauza sub patronajul seu, și a pus pe dl T. Liviu Albini de administrator al fondului, ca din partea sa, a comitetului. Până în Decembrie a aceluiași an se adunaseră deja peste 2000 fl. La începutul lui Decembrie, dl Albini avea să intre în temniță pe 2 luni. M'a lăsat pe mine administrator nominal al fondului. Pe când a ieșit din temniță se svonia deja, că ministrul are de gând să confişte fondul. Svonul s'a adevărit nu peste mult. Citat la poliție dl Albini a spus că d-sa dela intrarea în prisoare, nu mai are în seamă fondul, ci eu. Primăria însă, așa având instrucții mai »nalte«, a respins încercarea dlui Albini de a se scoate de sub răspundere. A zis că eu am fost numai substitutul dînsului pe timpul cât a fost închis, dar' după liberare e de nou răspunzător, și — ne-a pedepsit pe amândoi, pe el cu 5, pe mine cu 3 zile închisoare pentru colectare, și și fondul se-l predăm în 15 zile! Am făcut amândoi recurs la ministrul. Într'aceea însă eu am părăsit Sibiuul. La plecare, trebuind chiar să mai dau unele informații dlui primar în această cauză, i-am dat, și am declarat totodată că de aci încolo, dela mijlocul lui Octombrie n. 1895, fondul rămâne ear' în administrarea dlui Albini singur, cu toate documentele lui, după-ce eu nu voiu mai locu în Sibiu.

A trecut vreme la mijloc. Peste acuzi un an ministrul s'a gândit că totuși ar fi prea nerușinat să confişte acei bani, și a nimicit sentența primarului din Sibiu. Fondul a fost mântuit de confişcare și noi scoși de sub pedeapsa de închisoare pentru-că l'am adunat.

Cum am primit la Orăștie, în Septembrie anul trecut, hotărîrea ministrului, eu, fără nici

preot ca un răspuns viu, răspunsul pe care Dumnezeu îl trimetea întrebărilor lui.

Popa stătî locului; inima-i bătea turburată; i-se părea că vede ceva biblic, dragostea lui Booz cu Ruth de pildă, săvîrșirea unei voinți a Domnului în unul din acele mari decoruri de care vorbesc cărțile sfinte. În capul lui începură să răsune viersurile Cântărei Cântărilor, strigătele de patimă, chemările trupurilor, toată poezia caldă a acestui poem arzător de dragoste.

Și se gândi: »D-zeu a făcut poate nopțile acestea senine pentru a idealiza dragostea omenească.«

Se dedea înapoi dinaintea acestei părechi îmbrățișate care venia spre el. Era nepoată-sa, cu toate acestea; dar' acum se întreba dacă nu avea să înfrângă voia Domnului. Nu îngăduie oare D-zeu însuși dragostea, de-vreme-ce vedem că o împrejmuiește cu așa strălucire?

Și popa fugi zăpăcit, aproape rușinat, ca-și-când ar fi pătruns într'un templu în care n'avea dreptul să intre. (Trad. de »P. P.«)

Un băiat aduce, după examen tatălui seu un testimoniu plin de secunde.

— Cum ai cutezat să vii macar în fața mea cu un atestat atât de rău? se răsucește cătră el tatăl necăjit.

— Ei bine tată, știi că mi-ai făgăduit de fie-care eminentă un florin, și eu în vremile astea rele de câștig, am vrut să te cruț de cheltuială.

Dînsul fu grozav de mișcat și rămase înăbușit, plin cu săpun pe obraz, căci tocmai se rădea.

Când fu ear' în stare să cugete și să vorbească, strigă: »Nu poate fi adevărat, minți, Melanio!«

Dar' țeranca își puse mâna pe inimă: »Osândi-m'ar D-zeu dacă spun minciună, părinte. Iți spun că se întâlnește cu dînsul în toate serile îndată-ce sora Sfinției-Tale s'a culcat. Se întâlnesc lângă riu. N'ai de cât să mergi să-ți vezi pe la vr'o zece, unsprezece ore.

Popa nu-și mai scărpină bărbia, și începî să umble repede de colo până colo, cum făcea totdeauna în orele de meditare gravă. Când se puse ear' să se rază, se tăia de trei-ori dela nas până la ureche.

Toată ziua rămase mut, ferbând de mânie și de indignare. Pe lângă că era furios ca preot față cu dragostea neînvinsă, mai era întărit și ca tată moral, ca tutor, ca duhovnic, înșelat, tras pe sfoară de o copilă: revolta egoistă a părinților cărora fata le spune că și-a ales bărbat fără dinșii și împotriva voinței lor.

După-ce prânzi, se încercă să cetească puțin, dar' nu putu; și asta îl înfură și mai tare. Când ciasornicul bătu zece, își luă bățul, un baston trașnic de stejar, de care se servia totdeauna noaptea, când trebuia să meargă la vre-un bolnav, și se uită zimbînd la măciuca enormă pe care o învîrta morișcă în mâna lui vînjoasă de țeran. Apoi deodată se sculă și, scrășnind din dinți, dădu

cu bastonul într'un scaun, a cărui spetează căzu țândări de pământ.

Deschise ușa să iasă; dar' se oprî în prag uimit de o splendoare de lună plină, cum rar se vede.

Și deoarece-ce era inzeștrăat cu un suflet exaltat cum trebuie să fi avut părinții bisericii, acești poeți visători, se simți deodată distras, mișcat de frumseța măreață și senină a nopții palide.

Începî să respire lung, bînd aerul cum beau bețivii vinul, și pășia încet, încântat, uimit, uitînd aproape pe nepoată-sa.

Îndată-ce ajunse pe câmp, se oprî ca să privească tot șesul scaldat de lumina desmerdătoare, înecat în farmecul duos al nopții senine. Broaștele svîrliau din clipă în clipă în spațiu nota lor scurtă și metalică, ear' în depărtare niște privighetori își resfirau cântecul care te face să visezi fără gânduri, musica ușoară și vibratoare menită sărutărilor sub vraja lunii pline.

Popa pornî ear' cu inima strînsă fără să știe de ce. Se simția slăbit, istovit fără de veste; îi venia să șază, să rămăe locului, să privească, să admire pe D-zeu în făptura lui.

În vale de-alungul cotiturilor rîulețului șerpuia un lung șir de plopi. Un abur alb pe care îl argintau razele lunii, atîrna în jurul și deasupra colinelor, învîluia tot cursul cotit al apei cu un fel de vată ușoară și străvezie.

Preotul se oprî încă odată pătruns până în adâncul sufletului de o emoție nestăpănită și care tot creștea.

o bănuială, am dat cu bucurie știrea și publicului mare, că — fondul e mântuit!

Au luat foile noastre toate știri despre ea. Au pus însă în același timp și întrebarea, că acum, mântuit fiind, unde e fondul? Cei-ce-l au și l-au avut, se dea acum samă mai departe despre el. Cerere absolut legitimă.

Din parte-mi eu am publicat îndată în „Revista Orăștiei” nrul 36—1896, „O lămurire”, spunând că în fața umbrelor de suspiciune ce pare a le avea întrebătoarea „Tribună”,

„... dau din parte-mi lămurirea, că eu la plecarea din Sibiu, în Octombrie anul trecut, am lăsat ear în seamă dlui T. Liviu Albini întreg fondul cu toate documentele aparținătoare lui. În acest înțeles am făcut declarație și la primăria din Sibiu, înștiințându-o despre depărtarea mea.

Di Liviu Albini singur putea da lămuriri mai deaproape. D-sa însă a întârziat a face aceasta. Peste vre-o 6 luni, „Telegraful Român” și după el „Tribuna”, pun de nou întrebarea, cel dintâiu așa ocazionaliter, a doua cu un echo trezit de glasul celui dintâi. „Tribuna” însă, făcând un reasumat al chestiei, între altele amintește, în numărul seu 31—1897, despre lămurirea mea, și zice:

„... meritul responsului dat de dl Moța e declarația că la plecarea d-sale din Sibiu (Oct. 1895) a lăsat earăși în seamă dlui Albini întreg fondul cu toate documentele aparținătoare lui. În acest înțeles d-sa a făcut declarație și la primăria din Sibiu...”

Și în acest înțeles tractează chestia mai departe, scoțându-mă, cu tot dreptul, pe mine de sub răspundere. Ear' eu, văzând că „Tribuna”, privitor la mine, nu pune rău chestia, nu mă acuză de loc, la această nouă sulare a chestiei, n'am aflat de lipsă să mai revin cu vre-o lămurire.

„Vulturul” ce apare în Oradea-mare, perzând însă din vedere și lămurirea publicată de mine la timpul seu, și cele scrise de „Tribuna”, — în săptămânile din urmă (nrul 7 și 8) mă ataca greu, prezentându-mă și pe mine în colorii foarte urâte, ca pe unul ce aș fi părtaş la „măncarea” fondului. Prin o scrisoare i-am amintit dlui redactor cum stau eu în această cauză, și recunoscându-și greșala, în numărul seu 10, „Vulturul” scrie, între altele:

„... Imediat după primirea acestei epistole, am cerut informații telegrafice dela o persoană de mare greutate din Sibiu, care cunoaște bine aceasta afacere, și care ne-a răspuns tot prin firul telegrafic următoarele: „Ați comis o mare nedreptate față de Moța. Bani sunt a să căuta numai la cea din Cut!” Așadar după astfel de informații suntem nevoiți a ne cere scuzele dlui Moța pentru grava acuză ce i-am făcut pe nedreptul.”

Așa stă afacerea aceasta privitor la mine. Că incolo e ceva întemeiat ori nu e, în întreagă volbura ridicată asupra capului dlui Albini, nu știu. Ne-mai stând cu dinsul în nici o legătură, nu pot avea pentru el nici un cuvânt de scuză, dari tot așa nici vre-unul de acuză.

Și acum — de ce a fost lipsă să le mai spun acestea, cetitorii „Revistei Orăștiei” având deja cunoștință de ele? Eată de ce:

„Kolosvár” din Cluj, publică în numărul seu 60 de ăstan un articol de scandal, scris, așa da rămas, de renegatul Moldovan Gergely, în care cu o rătăcită de om cu fire neagră pentru poporul român, tăfărind „durere” pentru onoarea lui, ce i-o pătează anumiți „conducători”, și luând el ca lucru sigur că fondul n'ar mai fi existând, că l'ar fi risipit administratorii lui, și în speranța diavolească, că prin asta ar putea produce un scandal mare între Români, — cere intervenirea procurorului în cauză! Să pornească cercetare contra administratorilor bănuși, T. L. Albini și „Motsok” János!

Ear' foaia locală „Szászváros”, reproduce în numărul seu de Sâmbăta trecută, cu o vedită bucurie, articolul infam al lui „Kolosvár”, introducându-l cu următoarele cuvinte:

„Reproducem și noi publicația fără nici o observare, după-ce vor fi de sigur și în orașul nostru și în comitat mai mulți pe cari îi interesează desvoltarea afacerii...”

Și din cele reproduse apoi, reese, cum am zis, că fondul e „tocat” de către administratorii sei Albini Liviu și „Motsok” János.

„Szászváros” declarase în chiar „programul” seu, că vrea să trăească bine cu „colega” sa „Revista Orăștiei”. Văzând subscrisă această declarație (și încă în „program”) de dl Simon Ferenc, om serios și director al unui gimnasiu public, ori-cine s'ar fi simțit în drept să creadă că așa va și fi, și că dacă și „Revista” va fi pe pace, pace are să domnească între ele, că doar' încap foarte bine una de alta în Orăștie!

Di Simon Ferenc însă puțin s'a ținut de cuvântul dat. Dinsul știe că subscrisul lucrez și eu la „Revista Orăștiei” și că acel „Motsok” contra căruia „Kolosvár” strigă după procuror, sunt eu, colaboratorul dela „colega” sa din loc. S'a grăbit deci a-și arăta simțământul de „colegă” reproducând iute din „Kolosvár” notița scandalosă, evident cu gândul că prin asta mă compromite pe mine și prin mine și foaia la care lucrez!

Din cele arătate mai sus însă, va putea vedea, că era mai bine să nu-și arate și în public reușitoarea d-sale bucurie, și să nu se mestece în chestii despre care nu are idee cum stau. Ori nu putem aștepta dela d-sa să știe ce s'a scris în foile românești? Are oare-care aparență de dreptate întrebarea asta, și nici nu i-aș lua în nume de rău, când în chestii politice ori sociale scrie fără cunoștință de cauză, dar' când e chestie de onoare, eu nu mai admit întrebarea, atunci pretind să știe cum stă chestia, înainte de a se băga cu cuțitul într'însa! Să fi ținut samă de ce-a scris macar „colega” sa de aici, și a unci nu putea comite „greșala” asta, care i-a descoperit și inima ce o are față de noi dela „colega”.

Di Simon Ferenc, om bătrân dar' redactor tânăr, foarte tiner, se nu se prea iese după cei dela „Kolosvár” și alte reptile budgetivore, mai ales când ei scriu despre Români, căci aceia sunt șireți, meschini, veninoși, și ei înșiși nu cred în cele-ce le scriu, ci scriu numai ca să hrănească tot mai mult fanatismul și ura față de tot ce e românesc, ca nu cumva să poată incolți în vre-o inimă maghiară vre-un simțământ mai bun față de acest neam. Prin urmare ei toate le fac în urmărirea unui scop politic, și așa au făcut și în cazul de față. Cu atât mai puțin dar' avea drept dl Simon să reproducă productul renegatului dela „Kolosvár” în foaia sa nepolitică.

Dacă dl Simon e om de omenie, va recitifica (pentru cei 31 de abonați căți îi primesc foaia prin postă) cele scrise în necunoștință de cauză despre o chestie de onoare, gingașă ca aceasta.

Ioan Moța.

„Hondoleana”.

Banpotoc, 24 Martie 1897.

În 14 Martie a. c. s'a ținut I-a adunare generală a „Hondolenei” scopul de anticipațiune și credit în Hondol.

De față 90 membri, reprezentând 406 părți fundamentale.

Din raportul direcțiunii s'a văzut că circulațiunea cassei a fost în anul trecut 26.110 coroane, ear' venitul curat 3262,58 coroane, din care s'au votat 6% ca interese după părțile fundamentale, 10% fondului de rezervă, și remunerațiune la 4 funcționari, fiecăruia câte 300 coroane. Marce de prezentă 172 coroane și pentru scopuri de binefacere 50 coroane. S'a ales un membru în direcțiune în persoana lui George Guga, paroch în Șoimușul-murșan, în locul dlui Lazar Perian, care a abzis.

S'a ales comitetul de supraveghiere în persoanele: A. Vlad, I. Moța, I. Priso, ordinar. Iosif Bogdan și Ioan Lucacel sup'lenți. Ținerea însoțire a început cu un capital foarte modest, dar' prin manipulațiunea bună a câștigat tot mai mult încrederea publicului. Astăzi ea este pusă pe o basă, pe care prognozează mereu. Directorul Petru Mihul nu crușă osteneală pentru înaintarea instituțiunii lor.

Un aventurier îndrășneț.

Intre dragonerii din garnisoana orașului Oldenburg se află un suboficer, care deși încă tiner, a trăit o vieță, ce povestită e o schiță de un roman întreg!

De măiestrie croitor, tinerul ajuns călă, i-s'a urit de cusut și s'a înștiințat la miliție, la călăreși. În scurtă vreme el a dus-o aci așa de departe, că învășase a călări de minune, încât un director dela un circ l'a imbiat să primească să vie la el, pe plată bună, ca călăreș de circ, văzând în el aplicare și dibăcie mare în arta călăritului.

Dar' el avea încă să slujască mult la miliție. De dus s'ar fi dus. Ce să facă? Și-a ajutat simplu de tot: a fugit dela regiment!

A mers de-adreptul în Hamburg, unde a intrat de călăreș la circ. Purta nume italian, și ajunse a fi foarte renumit.

I-s'a urit însă și de comedie, și s'a întors la — croitoria sa.

Firea lui neastempărată însă, nu-l lăsa să stea mult lângă masa de cusut: s'a dus și a intrat ca matroz la o corabie pe mare. Mai târziu s'a întors încă odată la — miliție. S'a înștiințat sub nume fals tot la dragonerii din Oldenburg. Intr'un rind a isbucnit într'însul toată patima de călăreș de odi-

nioară, la miliție și la circ, și pe un cal sălbatec a început să facă cele mai cutezate și primejdioase figuri, înaintea trupei și a oficerilor, cari îl priviau uimiți! De-aci încolo toți îi ziceau „jockey”.

Și n'ar fi aflat nimeni cine e și mai ales nu că el e doar' desertorul din acest regiment, dacă odată nu s'ar fi pus el să spună unui prieten taina sa. Prietenul a spus taina, bagseama tocmai fiindcă era „taină”, unui altul, și așa s'a descoperit lucrul, că cine adevă e curajosul jockey. Urmarea a fost, că omul a fost dus înaintea — tribunalului militar, spre a-l pedepsi pentru părăsirea trupei și a steagului ei!

Tribunalul însă ținând în vedere purtarea lui nepătată de până aci, și reintoarcerea lui, l'a lăsat nepedepsit.

NOUȚĂȚI

O nenorocire înfiorătoare, a avut loc Sâmbăta trecută pe la amiaz în casa țeranului Stoianu din Pricaz. Fetei lor Maria, de 7 ani, voind să aprinză focul (foarte probabil cu petrolu) i s'au aprins hainele și cu o repeziune mare flăcările s'au întins pe întreagă jumătatea dreaptă a trupului. Mamă-sa voind să stingă focul de pe ea, a luat și ea foc; bărbatul a alergat într'ajutor, și cu mare greutate scoțându-le în curte a putut rupe vestmintele de pe ele și le-a stins. Pe când însă a isbutit a le stinge fata era așa de rău arsă, că nu mai știa de sine: mâinile, picioarele, coastele de-a dreapta, și jumătatea față, îi arseseră de tot; femeia și ea foarte greu, ear' bărbatul, stingându-le pe ele, și-a ars mâinile amândouă, cât i s'au umflat foarte tare. S'a trimis îndată după ajutor medical la Orăștie. Di Dr. Romul Dobo, chemat, a grăbit la locul nenorocirii și le-a dat ajutorul ce s'a putut. Mama a putut fi mântuită, bărbatul încă să va face bine, fata însă, a murit încă în aceeași zi sara pe la orele 8.

Daruri evlavioase. Di Nicolau Muntean și di Nicolau Stoichița dimpreună cu stimatele doamne soții Maria Muntean și Sofia Stoichița au avut bunătatea a dăru pe seama sf. biserici gr.-or. din opidul Hunedoara două sfeșnice mari înaintea altarului în preț de 120 fl. Pentru această prea frumoasă jertfă, adusă pentru biserica noastră, mă simt plăș și doamne călduroasă mulțumită și pe calea aceasta, rugând pe D-zeu să li-o răsplătească după vrednicie. Pentru comitetul parochial gr.-or. George Oprea, paroch gr.-or. Hunedoara, la 10/22 Martie 1897.

Pedepse multe și mari. La 18 Martie s'a pertractat în Alba-Iulia un nou proces politic, contra alor 11 Români, și anume 8 domni, 2 domnișoare și 1 doamnă văduvă, pentru-că la eșirea din temnița Clujului a preotului Iovu Băbuș, în 27 Iulie 1894, i-au eșit în cale și l'au întimpinat cu dragos e și semne de iubire. Acum după atăta vreme, se ține procesul întimpinătorilor, și se sfârșește cu osândirea tuturor! Domni Virgil Todescu Drd. med. din Bucium-Cerb, Grigore Sima din Cărpeneș, Aurel Danciu din Bucium, Ioan David cand. de adv., George David cand. de adv., din Bucium-Șeasa, Nicolau Bașan din B. Isbita, și Simeon Dandea din Bucium (inchis încă în M. Oșorheiu), au fost osândiți la închisoare dela 8—30 zile, ear Elena, Sofia și Teresia David din Bucium-Șeasa, osândite la pedeapsă în bani de câte 50 fl. — În Sibiu alt proces. La 20 Martie s'a pertractat procesul părintelui Emmanuel Beșa, preot în Zlatna, pentru-că pe când era inv. dir. în Poiana (I. Sibiu) ar fi ținut la un ospăț, tot prin 1894, un toast în care a preamărit pe martirii pe atunci inchisi! Di Beșa a fost osândit la 25 fl. pedeapsă în bani, ori 5 zile arest.

Grindină. Azi, Vineri, pe la orele 10 n. a. a căzut asupra Orăștiei o grindină măruntă, care a ținut abia vre-o minută. A urmat apoi ploaie, tot de scurtă durată.

Devenilor ascundeți-vă! Nu însă Români, ci — Ungurii! Orăștiea vă întrece! La ce „Hunyad” nu s'a încumetat în 21 de ani, cu tot statul major comitatens ce-l are la spate, se depună adevă cautiune și se facă „politica” comitatului, — o face „Szászváros”! „Szászváros”-ul depune cautiune și-apoi el are să vă facă — „politica”!

Dar bisericii. Văduva Maria Susan din Leșnic, o creștină iubitoare a deaproapelui și a sfintei biserici, a binevoit a dăru pe seama bisericii noastre din Leșnic 20 fl. Pentru această faptă creștinească îmi țin de datorință a-i aduce pe această cale cea mai caldă mulțumită, poftindu-i ca D-zeu să-i răsplătească după vrednicie fapta creștinească.

În numele comitetului parochial: Iosif Pêrvu inv. Leșnic, la 2 Martie 1897.

Un Păcală!. La sfîrsitul săptămânei trecute și începutul celei de față, a avut loc în Orăștie o întemplantare de tot hazul! Vineri seara, trage la hotelul Széchenyi din loc, un domn, ce spune că e „Hoffrichter” („Ciurghirêu”) la baronul Nopcsa Elek, dipotatul „ales” al Orăștiei, și ales, mă rog, drept spunând, prin neobositele „incordări” și „alergări” în favorul lui mai ales a unor concetățeni sași „precauți” și „circumspecți”. Ciurghirêul spuinea că pe Sâmbăta seara sosește și „Măria Sa” baronul. Vestea a pus în mișcare pe toți matadorii „circumspecți”. Trebuie primit; trebuie să i-se facă oare-care cinste că „onorează” ear' orașul nostru cu prezența sa, ce vrei? Și ferbetă și mișcare, forfetă marel Pe Sâmbăta sara îl așteptau la hotel cu cină „faină”, cu casă caldă. Ciurghirêul ia cea mai elegantă caleasă a hotelului și pleacă la gară; cel mai prudent între circumspecți, dl Schulleri Frigyes, (la astfel de ocasio „solemne” astfel se numește), în altă trăsură de paradă, alieargă și d-sa. Trenul sosește. Măria Sa nu. Ei, ce știi? S'a oprit undeva, poate la Deva. O să sosească dimineață, cu Bummel-Zug-ul. Duminecă dimineața pe la 6, câțiva domni de frunte, fac, în mânăși, promenadă naintea hotelului, pe când se scoală Măria Sa; dar' Măria Sa doarme azi mult, baronește. Intr'un târziu află că — nici n'a sosit. Nu desperează însă. Doar' ciurghirêul e aci și el n'ar fi venit se facă cheltueli pe nimic. Duminecă ciurghirêul spune d-lui Schulleri că i s'au gătat banii. Dl Schulleri, foarte galant, îi dă îndată vre-o 35 fl. până un'altă. Luni pe la ameazi însă, veterinarul orașului aruncă între agitații domni vorba bănuitoare, că asta n'ar fi „Hoffrichterul” lui Nopcsa, că dinsul îl cunoaște și acela e brunet, dar' asta e un blond! Se fie cu puțință? Se telefonează la Deva, de știu pe acolo ceva despre venirea lui Nopcsa. Aș, nici prin gând. Iau pe jupânul, îl duc la poliție, îl inchid. Luni la judecatorie a recunoscut că e un măsar din Alba-Iulia, Leopold Gyula, că a venit pe jos dela Hațeg și nu știa sub ce titlu să-și câștige niște crețari de drum și să trăească o zi bine. Văzând că e ispravă, a trăit și mai multe zile. La hotel a lăsat o contă de 25 fl. etc. Acum ospătează în închisoare. Unii rătăcioși aplică la pățarania domnilor proverbul: „La așa cap, așa căciulă!.. Apoi să mai zici că nu mai

Deputați sinodali. În cercul Iliei a fost ales deputat proefesc pentru sinodul arhidiecezan dela Sibiu al administrator protopopesc al Dobrei Avram S. Pêcurariu. — Pentru alegerea de deputați mireni, s'a luat buna înțelegere să fie aleși d-nii Demetriu Comșa prof. la seminarul din Sibiu și Victor Tordășianu, oficial esactor consistorial în Sibiu.

AMICIȚIE — DISTRAȚIE

Postei... Precum vezi, s'a făcut pe voia „Măriei-Sale”, ear' pentru grațiosul serviciu de... postă, mulțumim Măriei-Tale!..

Amicus I... Nu știi încă? Azi noapte s'a stins steaua vieții tale! Sărmanii doritori a fi sărutați de razele ei atrăgătoare, orbeca prin întunerec... Pe cale spirițistică tu n'ai simțit-o asta?

Lui „au-au!” — Dă semne de vieță, că de nu te declar de — subiect!

FEL DE FEL

Ochiul tatălui.
— Iți opresc, fiica mea, ca să mai primești curtenirea domnului D.
— Dar' tată, ce ai contra lui?
— E foarte prost.
— Eu nu-l aflu de atare.
— Și afară de aceea, cred că numai pentru zestrea ta voește să te iese.
— Din contră, e în stare să mă iese în fiecare clipită, fără nici un ban.
— Atunci e și mai prost decum l'am crezut!..

— Nănașei „Ce verd...!” Complimente cu „deplină stimă” tradusă pe nemțește, dela finul d-tale „Canalici”...

POSTA REDACȚIEI.

Dlul V. D. în Mogoș. Nu avem obiceiul a nu da răspunsuri celor ce ne cer. D-Tale încă Ți-am răspuns în numărul 51 din anul trecut. Atunci îndată ce l-ai cerut întâia oară, și nu Ți-a venit, să fi făcut arătare la direcția trenurilor în Arad. Acum e așa de târziu că nu credem să mai afli ceva. Dacă însă vrei cu ori-ce preț, scrie „Direcției trenurilor reg. ung. în Arad.” Vei scrie, natural, românește, că primești răspuns. Plânge-te că șeful dela A. I. deși Țiți promisese, pare-ni-să, totuși nu Ți-a răspuns nici după 2 scrisori.

Dlul A. L. în D. O notiță absolut inofensivă, nu poate strica. Ne vom permite dar' în vr'un alt număr.

Dlul E. B. în Zl. Sosise prea târziu pentru numărul de față. În estras, ceva în vre-unul următor.

Pentru redacție responsabil: Ioachim Muntean.

De vânzare ori de închiriat.

Casa nouă de sub Nr. 7 în strada de mijloc, în Orăștie, cu grădină frumoasă și curte, se pune, din mână liberă, **în vânzare**, eventual se poate lua numai decât **în chirie**.

Pentru amănunte a se adresa domnului 203 1—1

Dr. Adorján Menyhért
in Geoagiu (Algyógy).

AVIS

pentru cumpărătorii de pește!

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că posed în magazinele mele din *Orăștie* (Szászváros) și *Brașov*, toate felurile de **pește sărat** și **proaspăt**, precum **Crap** (Seran) de diferite mărimi și greutateți; **Morun**, **Somn** (fără cap și fără oase), **Platică** (Veneriga) diferite mărimi, **Lacharda** (Lapardon), **lore negre de România**, moi și tescuite, **lore roșii**, moi și tescuite, **Masline** mari și mici.

Vânzare en gros și en détail.

La cerere trimit și pachete prin postă în toate părțile, cu prețurile cele mai eștine.

Atât calitatea mărfurilor mele cât și prețurile ei, concurează cu ori-și-ce neguțător de bransa aceasta.

La comanda rog a se adresa subsemnatului, cu stimă

Vasilie N. Bidu,

(190) 4—4 in Orăștie (Szászváros) și Brașov.

Convocare.

Subscriitorii acțiilor »Cassei de păstrare în Mercurea«, societate pe acții, se invită prin aceasta, în virtutea §-lui 154 al legii comerciale, la

Adunarea generală constituantă,

care se va ținea în Mercurea, Mercuri în 31 Martie n. 1897 înainte de amiază la 10 ore, în localul școlii gr.-or.

OBIECȚELE:

1. Raportul fondatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 60.000 coroane (30.000 fl. v. a.)
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Absolvarea fondatorilor de responsabilitatea normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §-lui 155 al legii comerciale, fiecare acție subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, ear' subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotențiați.

Mercurea, 18 Martie 1897.

Fundatorii.

(200) 1—1

Vinurile ardelenesti

ale d-lui

IOSIF B. TEUTSCH

dela Sighișoara (în Transilvania)

și anume:

vinuri de masă, dessert și pentru fripturi
sunt peste tot locul **cele mai plăcute!**

În ORĂȘTIE se pot căpeta la domnul

M. G. Zobel.

(202) 1—4

AVIS.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public, că am cumpărat prin licitațiune *masa concursuală din prăvălia dlui F. Beer*, și că pun acum în vânzare această marfă **cu 50%** sub prețul dela fabrică, în localul meu de prăvălie în *Strada Școlii, Nro 12*.

Totodată am onoare a recomanda bogatul meu **deposit de stofe** aduse din patrie și din străinătate, pentru *sezonul de primăvară*, — precum și **croitoria mea** arangiată potrivit cu cerințele moderne, pentru pregătirea de *vestminte bărbătești și de copii*.

Rog pentru spriginire binevoitoare,

Orăștie, Martie 1897.

(195) 3—3

cu toată stima

Simion Corvin și Fiiu.

Intreprinzător român!

Subscrișul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor *comitete bisericesti și școlare* din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință găsesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele **Romos, Romoșel, Balomir, etc.** În Orăștie: *școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc.*, ear' acum am în întreprindere *biserica din Beriu și cea din Câmpuri-Surduc, și alte edificări.*

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 6—15

Nicolae Părău,

edificator, în Orăștie.

LIBRĂRIA

lui

H. Graef în Orăștie (Szászváros)

H. Graef recomandă onor. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru *școlile populare* cât și pentru *gimnazi*, precum și tot felul de *recuisite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.*

Ear' îndeosebi *publicului român* recomandă frumoasele *întreprinderi literare* ce apar la *București și Craiova* în România, și anume:

„**Biblioteca pentru toți**“ sub conducerea d-lui **Dumitru Stăncescu**, editura d-lui **Carol Müller** în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum **120** numeri. A se vedea cari sunt, la »*Bibliografie*«. Fiecare număr costă **numai 16 cr.**

Asemenea recomandă onoratului public *literatură publicația* numită:

„**Biblioteca de popularizare**“ ce apare în Craiova. Director **I. Hussar**, editor **Ralian și Ignat Samitca**. A publicat până acum **30** volume (vezi »*Revista Orăștiei*« nr. 16 a. c. la »*Bibliografie*«). Fiecare volum costă **numai 16 cr.**

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicațiune, numită:

„**Biblioteca nouă**“ din Craiova, edată de **G. Sfetea**. Publică volume de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu **numai 8 cr.** fiecare volum.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »*Revista*« vestește pe cetitori la rubrica »*Bibliografie*« ori »*Cărți noue*«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comanda prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de *hârtie și tipărituri* se dă **rabat însemnat**.

➔ Ori-ce cărți, literare ori de știință, românești, ungurești, nemțești sau în alte limbi, ce nu le-are avea deja, se procură **îndată de această librărie!**

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie un

Stabiliment de flori

și sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc *îndată* comanda de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte** etc. cu cele *mai moderate prețuri*.

Comandele din afară se efectuesc *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

(88)

florăreașă.

19—26

BUCHETE DE NUNTĂ